

**Великотърновски университет
„Св. св. Кирил и Методий“**

ЕПОХИ

Издание

на Историческия факултет

Том XXVI (2018), Книжка 1

**Университетско издателство
„Св. св. Кирил и Методий“
Велико Търново, 2018**

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Главен редактор

проф. д.и.н. Иван Тютюнджиев, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Зам.-главни редактори:

проф. д-р Пламен Павлов, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

доц. д-р Николай Кънев, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Редакционен секретар:

доц. д-р Стефан Йорданов, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Членове:

акад. Васил Гюзелев, БАН и Асоциация на византинистите и медиевистите в България

проф. Димитриос Гонис, Атински университет – гр. Атина, Гърция

проф. Мирослав Лешка, Лодзки университет – гр. Лодз, Полша

проф. д.ф.н. Татяна Леонтиева, Тверски държавен университет – гр. Твер, Русия

проф. д.и.н. Милко Палангурски, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

проф. д-р Петко Петков, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

проф. д-р Румен Янков, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

проф. д-р Мария Иванова, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Проф. д-р Сверир Якобсон, Исландски университет – Рейкявик, Исландия

ст. н. с. I ст. д-р Дан Дана, Национален център за научни изследвания – Париж, Франция

ст. н. с. д-р Роберт Михайловски – Университет „Ла Троб“, Мелбърн, Австралия

Отговорни редактори на броя:

доц. д-р Николай Кънев

доц. д-р Стефан Йорданов

Списание „Епохи“ е индексирано и реферирано издание с двойно външно анонимно експертно рецензиране, което е включено в международните мрежи на ERIH Plus и CEEOL.

© Авторски колектив, 2018

© Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2018

гр. Велико Търново, ул. „Геодосий Търновски“ № 2

ЕПОХИ

Историческо списание
на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

Книжка 1, 2018, година XXVI, MMXVII, ISSN 1310-2141

**“St. Cyril and St. Methodius”
University of Veliko Tarnovo**

EPOHI

**Edition
of the Department of History**

Volume XXVI (2018), Issue 1

**“St. Cyril and St. Methodius”
University Press
Veliko Tarnovo, 2018**

EDITORIAL BOARD:

Editor-in-Chief:

Ivan Tyutyundjiev, Prof., Dr. Hab., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Deputy Editors-in-Chief:

Plamen Pavlov, Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Nikolay Kanev, Associate Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Executive Editor:

Stefan Yordanov, Associate Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Editors:

Acad. Vasil Gyuzelev, Prof., Dr. Hab., Member of the Bulgarian Academy of science and President of the Association of Byzantinists and Medievalists in Bulgaria

Demetrios Gonis, Dr. Hab., Professor Emeritus of University of Athens (Greece)

Mirosław Jerzy Leszka, Prof., Dr. Hab., University of Lodz (Poland)

Tatyana Leontyeva, Prof., Dr. Hab., State University of Tver (Russia)

Milko Palangurski, Prof., Dr. Hab., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Petko Petkov, Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Rumen Yankov, Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Mariya Ivanova, Prof., Ph.D., “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Sverrir Jakobsson, Prof., PhD, University of Iceland, Reykjavík, Iceland

Dan Dana, Chargé de recherche de 1ère classe, Ph.D., Centre Nationale de la Recherche Scientifique – Paris (France)

Robert Mihajlovski, Prof., PhD, La Trobe University, Melbourn, Australia

Issue editors:

Nikolay Kanev, Associate Prof., Ph.D.

Stefan Yordanov, Associate Prof., Ph.D.

The EPOHI journal is indexed and referenced issue with external double-blind peer anonymous review which is included in the international platforms of ERIH Plus and CEEOL.

EPOHI

Journal of History
of “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Volume 1, 2018, XXVI, MMXVII, ISSN 1310-2141

СЪДЪРЖАНИЕ**СТУДИИ**

- ГОРАНЧЕВ, В.** Фамилна история и обществена дейност
на възрожденския род Русович от Арбанаси 11

СТАТИИ И СЪОБЩЕНИЯ**ОБЩ РАЗДЕЛ**

- МОЖАЙСКИЙ, А.** Процессуальная, постпроцессуальная и современная западная археологическая теория применительно к Эгейскому региону: от рождения цивилизации в бронзовом веке к греческому полису 53
- КРИКИН, С.** Гетска хипотеза за произхода на Спартак 63
- KOKOSZKO, M., JAGUSIAK, K., RZEŹNICKA, Z., DYBAŁA, J.**
The Radish (*Raphanus L.*) in selected Sources from Antiquity and the Byzantine Period 79
- ПИЛИПЧУК, Я. В.** Язык кыпчаков: попытка исторической характеристики 92
- КУЗЕМБАЕВ, Н. Е.** Социальная структура древнетюркского общества VI–VIII вв. 99
- ТЮТЮНДЖИЕВ, И.** За произхода на търновския митрополит Теофил I (преди 1527, 1528, 1530 – ?) 107
- КИЗЛОВА, А.** Скрытые, но чтимые: Затворы, останки безымянных святых, закрытые гробы в Киево-Печерской Успенской лавре (конец XVIII – начало XX вв.) 112
- МУТАФОВА, К.** Вера Мутафчиева – явление в българската наука 123
- МИКОЛЕНКО, Д.** Борьба за политическое наследие Стефана Стамболова: внутреннее противостояние в Народно-либеральной партии Болгарии во время Первой мировой войны 143
- BUIRETTE, O.** La Bulgarie : parcours historiques d'un état en recherche de puissance 151
- ГЖИБОВСКИ, Е.** Православная церковь в Польше во время Второй мировой войны 158
- ТЮТЮНДЖИЕВ, А.** Избирането на д-р Желю Желев за председател (президент) на Народна република България от Седмото Велико народно събрание 170
- ПЕТКОВ, Д.** Европа – между различните идентичности на континента и представата за колективната европейска идентичност в исторически план 179

СТАТИИ И СЪОБЩЕНИЯ

**Материали от Международна научна конференция
„БЪЛГАРО-ВИЗАНТИЙСКИ ОТНОШЕНИЯ ПРЕЗ РАННОТО
СРЕДНОВЕКОВИЕ (VII–XI в.)“**

- КЪНЕВ, Н., ПАВЛОВ, П., ЙОРДАНОВ, С.** Международна научна конференция, посветена на 1300-годишнината от българо-византийския договор от 716 г. 193
- ЧЕШМЕДЖИЕВ, Д.** Бележки за българо-византийските отношения по времето на хан Тервел 194
- МАРИНОВ, К.** „А земята отново беше станала безвидна и неоформена“. Щрихи към образа на войната в словото „За мира с българите“ 201
- ЙОРДАНОВ, С.** Още за механизма на политическата криза в българската държава през VIII в. 214
- ЙОТОВ, В.** Византийското оръжие и снаряжение в „Беседи на Григорий Назиански“ (Paris.gr. 510) 244
- ХРИСТОВ, Я.** Пленниците в българо-византийските отношения през VIII в. 254

АНТОНОВ, С. Още веднъж за Роман Воила – един ромейски аристократ от български произход в борба за престола в Константинопол	264
--	-----

РЕЦЕНЗИИ

ИВАНОВ, Р. Отзив за: Калин Стоев. Да бъдеш римлянин в Мизия. Антропонимия и просопография на романизираното население в Горна и Долна Мизия (I–III в.). София: Tendril Publishing House, 2017. 535 с.	275
BENBOW, P. Rec. ad: David Nicolle. Cross and Crescent in the Balkans: The Ottoman Conquest of Southeastern Europe. Barnsley, South Yorkshire, England: Pen and Sword Books Ltd., 2010. 256 pp.	278
СТАМБОЛИЙСКА, А. Отзив за: Иван Тютюнджиев, История на българския народ XV–XVII в. Издателство Ровита, Велико Търново, 2017. 840 с.	281
КАЛЧЕВ, К. Бележитият българист и приятел на Великотърновския университет Николай Червенков – на 70 години	284

АВТОРИТЕ В БРОЯ	286
------------------------------	-----

ЕТИЧНИ ПРАВИЛА , които се съблюдават по отношение на научните публикации в списание „Епохи“	290
--	-----

ИЗИСКВАНИЯ към оформяне на материалите за публикуване в списание „Епохи“	291
---	-----

CONTENTS

STUDIA

- GORANCHEV, V.** Family history and public activity of the National revival family Rusovich from Arbanasi 11

ARTICLES AND COMMUNICATIONS. MISCELLANEA

- MOZHAJSKY, A.** Processual, postprocessual and recent western archaeological theory in the context of Aegean region: from the birth of civilization in the Bronze age to the Greek polis 53
- KRYKIN, S. M.** A *Getic* hypothesis about the origin of Spartacus 63
- KOKOSHKO, M., JAGUSIAK, K., RZEŹNICKA, Z., and DYBAIA, J.** The Radish (*Raphanus L.*) in Selected Sources from Antiquity and the Byzantine Period 79
- PYLYPCHUK, Ya. V.** Language of Kipchaks: attempt of historical characteristics 92
- KUZEMBAEV, N. E.** Social structure of the Old Turkic society 99
- TYTYNDJIEV, I.** On the Origins of Theophilos I, Archbishop of Tarnovo (before 1527, 1528, 1530 – ?) 107
- KIZLOVA, A.** Hidden, but worshipped: The seclusions, nameless Saints' remains and closed coffins in Kyiv dormition caves lavra (late 18th – early 20th ct.) 112
- MUTAFOVA, K.** Vera Mutafchieva – a phenomenon in Bulgarian science 123
- MIKOLENKO, D.** A Struggle for Stefan Stambolov's political legacy: internal conflict in the People's liberal party of Bulgaria during the First world war 143
- BUIRETTE, O.** Bulgaria – the Historical Way of a State in Search of Sovereignty 151
- GRZYBOWSKI, J.** The Orthodox church in Poland after World war II 158
- TUTUNDJIEV, A.** Dr Zhelyu Zelev's Election for Chairman/President of the People's Republic of Bulgaria by the Seventh Grand National Assembly 170
- PETKOV, D.** Europe – between the different identities on the continent and the idea of European identity in historical plan 179

*ARTICLES AND COMMUNICATIONS***International Scholarly Conference “BULGARIAN-BYZANTINE RELATIONS DURING THE EARLY MEDIEVAL PERIOD (VII–XI CENTURIES)”**

- KANEV, N. PAVLOV, P., YORDANOV, S.** International Scholarly Conference Devoted to the 1300th Anniversary of the Bulgarian-Byzantine Treaty of 716 193
- CHESHMEDJIEV, D.** Notes on the Bulgarian-Byzantine relations during khan Tervel 194
- MARINOW, K.** “And the Earth has once again become invisible and unformed”: Glosses to the Image of War in the Oration ‘On the Treaty with the Bulgarians’ 201
- YORDANOV, S.** Once again on the mechanism of the political crisis in the Bulgarian State during the VIIIth century 214
- YOTOV, V.** The Byzantine weaponry and equipment in the Homilies of St. Gregory Nazianzus (paris.gr. 510) 244
- HRISTOV, Y.** War-captives and Byzantino-Bulgarian relations of the Eighth century 254
- ANTONOV, S.** Once more about Romanos Boilas – a Byzantine Aristocrat of Bulgarian Origin Struggling for the Throne in Constantinople 264

CRITIQUE, REVIEWS, BIBLIOGRAPHY

IVANOV, R. Review of: Kalin Stoev. Being Roman in Moesia: Anthroponymy and prosopography of the romanised population in Upper and Lower Moesia (1st – 3rd Centuries). Sofia: Tendril Publishing House, 2017, 535 pp.	275
BENBOW, P. Rec. ad: David Nicolle. Cross and Crescent in the Balkans: The Ottoman Conquest of Southeastern Europe. Barnsley, South Yorkshire, England: Pen and Sword Books Ltd., 2010, 256 pp.	278
STAMBOLIYSKA, A. Review of: Ivan Tyutyundjiev. A History of Bulgarian People XV–XVII c. Veliko Tarnovo: Rovita Publishers, 2017, 840 pp.	281
KALCHEV, K. The distinguished researcher in Bulgarian studies and friend of the University of Veliko Tarnovo Nikolay Chervenkov turns 70	284
AUTORS OF THIS ISSUE	286
ETHICAL PRINCIPLES of research and publication in the journal Epohi [Epochs]	290
GUIDELINES for authors of the journal Epohi [Epochs]	291